

Adaptační plán MŠ Otrokovice aneb jak na postupnou adaptaci vícejazyčných dětí?

S paní ředitelkou **Ivanou Šimovou z MŠ Otrokovice** jsme hovořili o [adaptačním plánu](#), který mají velmi podrobně zpracovaný a veřejně dostupný na webových stránkách MŠ Otrokovice. Adaptační plán MŠ Otrokovice vychází z RVP PV a je uplatňován u všech nově přijatých dětí do MŠ Otrokovice. Pro děti vícejazyčné (děti s OMJ) je **adaptační plán** zakotven ve [Školním vzdělávacím programu „Barevné korálky“](#) v kapitole **7.10 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka**.

Specifika adaptace vícejazyčných dětí

[Adaptace](#) je proces, kterým prochází na začátku docházky do MŠ všechny nové děti, avšak pro děti, které pochází z jiného kulturního a jazykového prostředí, je tento proces ještě o něco náročnější. Vícejazyčné děti (děti s OMJ) se kromě odloučení od rodinného prostředí vyrovnávají také s jazykovou bariérou a ztrátou jazykové kompetence. Jiné kulturní návyky, například ve stravování, mohou být pro dítě další překážkou, se kterou se musí vyrovnat (kterou musí dítě překonat). Děti s migrační zkušeností mohou být též zatíženy [traumatickou zkušeností](#), která předcházela jejich nástupu do MŠ. Mohou zažívat [pocit vykořenění](#) či kulturní šok. Všechny tyto zatěžující faktory bychom měli mít při adaptaci vícejazyčných dětí na paměti.

Komunikace s rodiči

Pokud má vaše MŠ osvědčené postupy pro první dny a týdny v mateřské škole, tzv. [adaptační plán](#), je dobré tyto postupy s rodiči dopředu komunikovat. Ideálně v červnu na první informační schůzce pro nově přijaté děti. Úplně na začátku je proto důležité rodiče s adaptačním plánem seznámit a objasnit jim význam postupné adaptace pro jejich dítě. Nemůžeme totiž předpokládat, že všichni rodiče vědí, jak první dny v MŠ vypadají a jak psychicky náročné první dny v novém prostředí a s novými lidmi pro dítě jsou. V MŠ Otrokovice informují rodiče o průběhu adaptace již během dne otevřených dveří.

Adaptační plán MŠ Otrokovice

Adaptační plán, který využívá MŠ Otrokovice je v mnohém inovativní, zejména proto, že umožňuje dětem a jejich rodičům navštěvovat prostředí MŠ ještě před samotným nástupem dítěte do MŠ, a to v květnu a v červnu. MŠ Otrokovice využívá pro první seznámení s prostředím a personálem MŠ odpolední čas, kdy si mohou děti společně s rodiči přijít pohrát na školní zahradu.

Paní učitelky informují rodiče o postupné adaptaci již na dni otevřených dveří, který se koná v dubnu. Rodiče se zde dozvídají, jak je postupná adaptace v MŠ nastavena, kdy mohou s dětmi do MŠ přijít a jak se nejčastěji odehrávají první dny a týdny v MŠ.

Vzhledem k většímu počtu dětí z Ukrajiny nechala MŠ přeložit některé [základní informace do ukrajinštiny](#). MŠ také zaměstnává dvojjazyčnou paní učitelku **Oryslavu Pylypiv**, která v MŠ působí nejen jako pedagog, ale též jako tlumočnicka pro ukrajinsky a rusky mluvící rodiče. Některé paní učitelky hovoří anglicky.

Samotný adaptační plán vypadá takto:

1. Proces adaptace začíná již v rámci první návštěvy mateřské školy, a to u příležitosti **DNE OTEVŘENÝCH DVEŘÍ**, který je realizován na všech pracovištích MŠ Otrokovice **v měsíci dubnu**. V tyto dny si mohou přijít rodiče s dětmi prohlédnout prostory MŠ, seznámit se s personálem, vzdělávacími podmínkami, děti si mohou pohrát a rodiče se dozvědět řadu cenných informací.
2. Druhou návštěvu mateřské školy je možné uskutečnit v rámci **ZÁPISU** do MŠ Otrokovice, který probíhá v první polovině měsíce května. Ve druhé polovině měsíce května mají nově přijaté děti možnost využít prostor školních zahrad pro hru a seznámení se s vrstevníky – termín a čas je vždy zveřejněn na webových stránkách v dostatečném časovém předstihu.
3. Měsíc **červen** je určen k seznamování se s konkrétní mateřskou školou, do které bylo dítě přijato. Děti s rodiči mají k dispozici **dvě herní odpoledne**, kdy jim je zpřístupněna vždy jedna třída a současně i školní zahrada v čase 15:15 – 16:15 hodin. V červnu rovněž probíhá **informativní schůzka s rodiči nově přijatých dětí**.

Za bezpečnost dětí v průběhu jejich návštěvy v MŠ zodpovídají rodiče. Odpolední čas mohou rodiče využít také k zodpovězení dotazů týkajících se MŠ.

Adaptační plán pro vícejazyčné děti je strukturován do několika fází.

V prvních třech dnech přichází dítě do MŠ společně s rodiči a za hodinu s nimi opět odchází. Čtvrtý den proběhne krátké odloučení a samostatný pobyt dítěte ve třídě (30 minut). Rodič je však k dispozici pro případ, že by dítě bylo rozrušené a potřebovalo jeho přítomnost. Na základě reakcí dítěte se následně zvolí kratší (6 dní) či delší (2–3 týdny) trvání adaptačního procesu. Při závěrečné fázi pobývá dítě ve třídě již samostatně, rodiče jsou k dispozici pro výjimečné případy. Adaptace trvá zpravidla 2–3 týdny.

Školní vzdělávací program též jmenuje vhodné činnosti v rámci adaptace vícejazyčných dětí (dětí s OMJ), mezi které patří:

- Individuální přístup
- Podporovat začleňování dítěte do kolektivu
- Patron, kamarád
- Pravidelný denní režim, rituály
- Komunikační kartičky (piktogramy)
- Graficky zpracovaný denní režim
- Předmět z domova – fotografie, hračka (dítě se cítí bezpečněji)
- Pravidla v MŠ
- Zapojení rodičů

Rodičům je dána možnost strávit se svým dítětem určenou dobu v MŠ, dítě tím získává citový vztah k ostatním dětem, učitelkám a personálu. Seznamuje se s novým prostředím, zjišťuje, že prostředí je bezpečné, příjemné a obohacující.

V případě dlouhodobě přetrvávajících adaptačních obtíží je možné dohodnout individuální adaptační plán, který spočívá v postupném prodlužování délky pobytu dítěte v MŠ nebo návštěv dítěte v MŠ v odpoledních hodinách v doprovodu rodiče.

Pokud v tomto období dojde k přerušení docházky například z důvodu nemoci, může se doba adaptace prodloužit.

Adaptační plán MŠ Otrokovice je vždy uplatňován individuálně po domluvě se zákonnými zástupci dítěte. MŠ se snaží vyhovět jak potřebám rodičů, tak zejména potřebám dětí.

